

Participatievisie Gemeenteraad Heemstede: De Rol van de Raad

Definitieve versie januari 2019

1. Algemeen

1.1. In 2019 concentreren we ons als Raad op de rol van de Raad met betrekking tot lokale participatie. We maken daarbij onderscheid tussen burgerparticipatie (initiatief van de gemeente) en overheidsparticipatie (initiatief van burgers, bedrijf of belangengroep).

1.2. Participatie is maatwerk en alleen in de context van een concrete kwestie kunnen we goed bepalen waaruit de rol van de raad bestaat. Daarom beperken we ons tot een aantal ambitie en uitgangspunten. Dit sluit aan bij het advies van de Rekenkamercommissie.

1.3. We brengen participatie als beleidsthema onder bij de Commissie Samenleving. Daar bereiden we de discussie en besluitvorming in de Raad voor. Waar nodig vormen we een tijdelijke werkgroep om de stukken voor de Commissie Samenleving voor te bereiden.

1.4. Als Raad gaan we meedenken met het College over de uitvoering van het Ontwikkelprogramma Participatie en ook de voortgang daarvan bewaken. De voortgang wordt een vast agendapunt voor de Commissie Samenleving en regelmatig besproken in de Raad.

1.5. Concrete kwesties of dossiers waar participatie onderdeel is van de besluitvorming, zullen in de relevante Raadscommissie voorbereid worden. Desbetreffende Raadscommissie kan wel advies vragen aan de Commissie Samenleving of een tijdelijke werkgroep.

2. Ambities

2.1. Als Raad willen we gebruik maken van de kennis van bewoners bij het beleid, vanaf agendavorming tot beleidsontwikkeling, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van het beleid. Ook willen we bewoners de ruimte geven om zelf initiatieven te nemen die aansluiten bij beleidsdoelen van de gemeente.

2.2. Als Raad willen we experimenteren en leren om kaders te stellen in samenspel met belanghebbenden om zo te komen tot een breed draagvlak voor die kaders. We kiezen in 2019 een of twee trajecten uit waar we dit expliciet met elkaar gaan doen.

2.3. We willen als Raad structureel en expliciet reflecteren op participatietrajecten. We brengen daarbij in kaart wat goed ging in een traject, wat niet en wat verbeterpunten zijn voor onszelf en voor de gemeente.

2.4. Als Raad willen we ook gaan experimenteren met andere wijze van vergaderen om bewoners en belanghebbenden meer ruimte te geven om mee te denken en mee te praten, bijvoorbeeld door bepaalde personen aan te laten schuiven bij onderdelen van commissievergaderingen.

2.5. We willen als Raad op termijn een aantal kwaliteitscriteria formuleren voor participatietrajecten in Heemstede. Het Afwegingskader van Prodemos kan ons daarbij helpen.

2.6. We willen verkennen hoe we de afstand tussen de gemeenschap en de politiek (raad) kunnen verkleinen, bijvoorbeeld door meer contactmomenten te creëren. Hierbij is verwachtingsmanagement een aandachtspunt.

3. Uitgangspunten Participatievisie: de rol van de Raad

3.1. De Raad heeft als het hoogste bestuursorgaan van de Gemeente een verantwoordelijkheid in het waarborgen van de kwaliteit van participatietrajecten. In dit kader willen we op termijn een aantal kwaliteitscriteria formuleren (zie 2.3).

3.2. Deze kwaliteitscriteria zullen in ieder geval betrekking hebben op: representativiteit, de rol van de ‘zwijgende meerderheid’ en een evenwichtige afweging van individuele en algemene belangen.

3.3. Participatie is maatwerk. In plaats van te proberen beleid formuleren wat alle toekomstige trajecten dekt, moet de Raad juist in concrete trajecten een actieve rol op zich nemen. **NB:** Deze rol is kaderstellend en toetsend, niet begeleidend.

3.4. De Raad heeft een expliciete rol in een participatietraject wanneer het onderwerp onder de beslissingsbevoegdheid van de Raad valt. Wanneer dat niet het geval is, bijvoorbeeld wanneer het een Collegebevoegdheid, stelt de Raad zich terughoudend op.

3.5. Wanneer de Raad beslissingsbevoegd is met betrekking tot een onderwerp, dan blijft zij dat in lijn met haar kaderstelling aan het eind van een participatietraject.

Over kaderstellende rol:

3.6. De Raad stelt aan het begin van een participatietraject kaders. Die kaders kunnen betrekking hebben op de inhoud (bijv budget of toegankelijkheid) en ook op het proces (representativiteit of go/no-go momenten).

3.7. De kaders geven aan waar de Raad een beslissing over gaat nemen en waarover niet. Ook geven de kaders duidelijk aan wat de criteria zijn waarop de Raad de resultaten van een participatietraject beoordeelt.

3.8. Om ruimte voor echte zeggenschap te creëren, geven we onszelf als Raad de mogelijkheid om ten aanzien deel-onderwerpen inspraak-niveaus te differentiëren.

3.9. Kaders worden op een voor iedereen begrijpelijke manier geformuleerd en/of gevisualiseerd. Betrokkenen moeten weten wat ze kunnen verwachten van de Raad. Door tegelijk kaders niet teveel in details vast te leggen, kunnen we ruimte voor creativiteit en initiatief creëren.

3.10. De Raad kan betrokkenen in een participatietraject uitnodigen, om zo informatie te vergaren voor het formuleren van kaders (aan het begin van een traject) of beslissingen (in de loop van of aan het einde van een traject).

Over initiatieven van burgers (overheidsparticipatie):

3.11. Bij een initiatief vanuit bewoners of maatschappelijke organisaties, waarbij de gemeente wordt gevraagd te faciliteren (overheidsparticipatie), controleert de Raad of er draagvlak voor het initiatief is en of er een collectief of algemeen belang mee wordt gediend.